

B.

Mødet den 10. Februar 1921.

(For lukkede Døre.)

Fraværende: Bech, N. Joh. Laursen, Møller, Marthin Pedersen og Simonsen.

1. (J. Nr. 554—1920). **Tilbud fra Direktør O. Madsbjerg om at overtage Byens Forsyning med Børnemælk.**

Fra Udvalget for Sygehusene og Fattigvæsenet forelaa følgende Indstilling:

»Angaaende nærværende Sag tillader man sig at indstille, at Byraadet giver sin Tilslutning til medfølgende skitserede Forslag angaaende en Overenskomst mellem Byraadet og Direktør Madsbjerg om Levering af Børnemælk til Aarhus By og de kommunale Hospitaler.

Iøvrigt henstilles, at Sundhedskommissionens, Markudvalgets og Belysningsudvalgets Erklæringer indhentes.«

Sundhedskommissionen foreslaar, at Byraadet gaar ind paa den foreslaaede Ordning, dog med forskellige Ændringer og Tilføjelser.

Belysningsudvalget foreslaar, at Prisen for Elektricitet fastsættes til 15 Øre pr. K. W. T. + Elektricitetsværkets Udgift til Brændsel, for Tiden 20 Øre pr. K. W. T.

Formanden henviste til Erklæringen fra Sundhedskommissionen, hvori bl. a. bemærkedes,

at Sagen først skulde have været sendt til denne, hvorefter den kunde have æsket Udvalgenes Mening. Taleren fandt det dog rigtigst, at man først saa paa det økonomiske og derefter forespurgte Sundhedskommissionen om det hygiejniske. Sagen kunde saa igen gaa til Udvalgene, som derefter kunde komme med Forslag til en endelig Kontrakt, forudsat at Byraadet tiltraadte Tanken i Forslaget.

M o u s t e n forelagde paa Udvalgenes Vegne Sagen. Fra Direktør Madsbjerg forelaa Tilbud om, at han paa sin Gaard »Frydenlund« vilde indrette en Stald til 40 Køer og levere Børnemælk til Byens Forsyning. For Øjeblikket fik man den igennem Mejeriet »Vesterbro«, men den hidtidige Leverandør havde opsagt Kontrakten med Mejeriet og vilde ikke mere levere Børnemælk. Der kunde derfor være Udsigt til, at Byen ikke mere kunde faa dette, og efter Lægernes Mening var Børnemælk meget nødvendig. Udvalget havde forhandlet med Direktør Madsbjerg, og der var skitseret en Kontrakt, som gik ud paa, at der skulde leveres 750 - 800 Pund Mælk daglig til en Overpris af 13 Øre i Butik og 5 Øre leveret i Spande paa Hospitalerne. Som Betingelser for at indrette en saadan Anstalt skulde han leje 20 Td. Land af Byens Jord samt Artillerifælleden og have Elektricitet fra Byen til en af Belysningsudvalget nærmere fastsat Pris. Dernæst skulde Hospitalerne overtage den Mælk, som han ikke fik solgt; men det var begrænset saaledes, at der ikke skulde overtages mere end det samme Kvantum Sødsmælk, og det maatte højst koste 2500 Kr. aarlig. Til Gengæld fik man saa en 1. Klasses Anstalt derude. Sundhedskommissionen havde i Princippet sluttet sig til Sagen, og Mark-

udvalget vilde antagelig ikke gøre Indvendinger mod Lejen af Jorden. Taleren vilde anbefale Sagen paa den af Borgmesteren foreslåede Maade, saaledes at den efter Behandlingen i Byrådet gik tilbage til Udvalgene for at faa stillet Forslag til Kontrakt.

P. P e t e r s e n mente ikke, der fra Mårkudvalgets Side var noget i Vejen for at lée de 20 Td. Land, men det kunde ikke godt blive før til Efteraaret, da Jorden var lejet ud for Sommeren og kun kunde faas nu mod store Erstatninger. At lade Lejen rette sig efter Mælkeprisen vilde blive noget indviklet, men man fandt vel ud af det.

M i k a e l J o h a n s e n spurgte Fattigudvalget, om der ikke kunde være Tale om at faa Børnemælk fra Gaarden i Stautrup. Det var jo en god Gaard, og der kunde sikkert købes mere Jord til. Hvis Køerne derude blev undersøgt af Dyrlæge og erklæret for sunde, kunde man faa Mælken derudefra uden Pasteurisering, og uden at Mælken mistede noget af Fedtindholdet. Det var en meget stor Overpris, der var Tale om her.

B r a m m e r fremhævede, at det under Kri-gen havde været meget vanskeligt at faa Børnemælk, og denne var i mange Tilfælde nødvendig til spæde Børn og Børn med Ernæringsvanskeligheder. Der var derfor al mulig Grund for Kommunen til at støtte et Foretagende, der vilde fremskaffe paalidelig Børnemælk og underkaste sig Sundhedskommissionens Forskrifter. Taleren troede ikke, at Gaarden i Stautrup kunde levere tilstrækkelig Mælk til Byens Forsyning.

S a l l i n g antog, det vilde være meget vanskeligt og bekosteligt at lægge Børnemælkshistorien ud paa Gaarden i Stautrup. Der skulde saa bygges ny Kostald, købes Maskiner o. s. v., og

Mælken skulde gennemgaa forskellige Processer og derfor behandles af mejerikyndige Folk. Transporten var ogsaa mere besværlig fra Stautrup. Kommunen risikerede ikke noget ved at slutte Kontrakt med Direktør Madsbjerg.

Kjeld Sørensen oplyste, at der havde været Tale om at levere Mælken fra Gaarden i Stautrup. Kostalden derude kunde muligvis nok bruges, og Transporten var heller ikke vanskelig. Hvis Direktør Madsbjerg havde fastholdt sit første Tilbud, vilde man maaske have anbefalet et Forsøg i Stautrup; men da det Tilbud, som nu forelaa, var forholdsvis billigt og tegnede til at kunne blive godt, vilde Taleren anbefale at tage derimod.

Vald. Petersen bemærkede, at det ikke var Børnene, som fik det meste af Børnemælken, men de velhavende, der nød den som Frokostmælk. Taleren troede ikke, det lod sig realisere paa Kommunens Gaard, selv om der ikke behøvedes særlig mejerikyndige Folk til at behandle Mælken. Men det var en Misforstaaelse, hvis man troede, at Børnemælken blev særlig fed; Fodringen vilde nok blive saaledes, at Køerne gav saa megen Mælk som muligt uden Hensyn til Fedtindholdet. Endelig var Taleren meget betænkelig ved Anvendelsen af Mælkemaskiner.

Brammer henstillede, om der ikke samtidig kunde gøres noget for at faa leveret bedre Kærnemælk, for den Vare, der var leveret i de senere Aar, var næsten umulig.

Mousten mente, at Spørgsmaalet om Kærnemælk maatte overlades til Sundhedskommissionen. Den her foreslaaede Pris var selvfølgelig høj; men det var Mælkepriserne her i det hele taget, og den foreslaaede Overpris var lavere end i flere andre Byer.

Brøndum forstod ikke, hvorfor denne Sag skulde behandles for lukkede Døre; for det skadede ikke, at andre fik noget at vide herom, saa der muligvis kunde komme nogen Konkurrence frem. Den her foreslaade Pris var saa høj, at Kommunen ikke burde gaa med dertil, og Taleren kunde ikke stemme for Forslaget. Aarhus Kommune burde tage al sin Mælk fra Landet. Taleren havde konfereret med flere Landboere herom og ogsaa faaet Tilbud frem til en meget billigere Pris end den, som nu toges i Byen.

Vald. Pedersen spurgte, om Forslaget betød, at Direktør Madsbjerg fik Monopol paa at levere Børnemælk til Byen i en vis Aarrække, for det vilde være uheldigt. Taleren gav Dr. Brammer Ret i, at Mælkekontrollen burde gribe ind angaaende Kærnemælken.

Formanden vilde anbefale, at der blev en fast Pris for Jorden, ogsaa af Hensyn til de andre Jordlejere. Taleren gjorde Hr. Brøndum opmærksom paa, at han i Forvejen kunde have stillet Forslag om Sagens Behandling for aabne Døre.

Mousten oplyste, at Direktør Madsbjerg ikke fik Monopol paa andet end Leveringen til Hospitalerne. Der blev sagt, at ca. 90 % af Køerne faldt for Tuberkulinprøven.

Kjeld Sørensen bekræftede dette. Udvalget havde haft Slagtehusinspektøren ude og se paa Køerne i Stautrup; men han havde anbefalet, hvis man skulde levere Børnemælk, saa at sælge hele Besætningen og købe Køer, der havde bestaaet Tuberkulinprøven. Men dette vilde selvfølgelig blive meget dyrt.

Sagen overgik til 2. Behandling og henvistes til Sygehus- og Fattigudvalget.

2. (J. Nr. 167--1921). Indstilling fra det nedsatte Udvalg angaaende **Overenskomst med Sporvejs-selskabet.**

Følgende Forslag forelaa:

»Fra 1. Februar til 1. August 1921 ansættes Strømprisen til 25 Øre pr. Kw.t., og Kørsels-taksten til 20 Øre pro persona.

Kommunen erholder desuden $\frac{1}{5}$ af det Beløb, som Kørselsindtægten i de førnævnte 6 Maaneder udgør udover 6 Maaneders gennemsnitlig Kørselsindtægt i 1919 med et Tillæg af 25 %.

Overenskomsten kan fra begge Sider opsiges med 1 Maanedes forudgaaende Varsel til den 1. i en Maaned, tidligst dog til 1. August 1921.

Finder der ingen Opsigelse Sted, fortsættes Forholdet uforandret, og Opgørelsen af den Kommunen tilkommende Andel af den forøgede Kørselsindtægt beregnes saaledes, at der tilfalder Kommunen $\frac{1}{5}$ af det Overskud, som fremkommer af Forskellen mellem den siden 1. Februar 1921 opnaaede Indtægt, og den gennemsnitlige Maanedesindtægt i 1919 + 25 % multipliceret med det siden 1. Februar d. A. forløbne Antal Maaneder.«

Kjeld Sørensen erindrede om den Skrivelse, der sidst var tilgaaet Selskabet, og som havde givet Anledning til nye Forhandlinger. Udvalget havde ved disse gjort Selskabet forskellige Tilbud. Man gik ned til en Strømpris af 20 Øre med en Takst af 15 Øre, men Selskabet kunde ikke gaa med hertil. Saa tilbød Udvalget at tiltræde Selskabets Forslag indtil 1. Maj, imod at Selskabet saa skulde gaa ind paa Udvalgets Forslag til den Tid; men det vilde Selskabet heller ikke. Der var saa ikke andet at gøre end at tiltræde Sel-

skabets Forslag, idet Udvalget dog forlangte Bestemmelsen om de 25 % indsat, hvilket Selskabet omsider gik med til. Som Situationen laa, vilde Taleren anbefale Byraadet at gaa med til Overenskomsten; men samtidig vilde Taleren beklage, at der fra den anden Side i Byraadet af Folk udenfor Udvalget var rettet stærke Angreb paa dette, og disse Angreb var en direkte Støtte for Selskabet ved Forhandlingerne. De konservative Repræsentanter i Udvalget burde have taget Afstand fra disse Angreb; for Byraadet burde dog først og fremmest varetage Byens Interesser og ikke Sporvejsselskabets.

M i k a e l J o h a n s e n syntes, man nu skulde lade den tidligere Strid fare. Der forelaa her et Forligsforslag, som begge Parter kunde være tjent med, og Taleren vilde varmt anbefale at tiltræde dette.

V a l d, P e d e r s e n vilde slutte sig til Forslaget, om end med Beklagelse. Taleren troede dog ikke, at Konflikten hermed var ude af Verden; den vilde sikkert komme til, 1. August.

S a l l i n g hævdede som Medlem af Udvalget at have varetaget Byens Interesser efter bedste Evne. Taleren havde været forhindret i at deltage i Mødet i Aftes, men vilde anbefale Forslaget.

C h r i s t e n s e n skulde ikke modsætte sig Overenskomsten, men fandt dog, at det var et magert Resultat, der var opnaaet efter saa mange Forhandlinger.

F o r m a n d e n bemærkede, at det var vist alle enige om. Men til August var Byraadet langt stærkere til at tage en Kamp med Sporvejsselskabet end i Øjeblikket.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 637—1920). **Andragende fra Fiskehandler H. V. Gram Nielsen om Tilladelse til at indgaa Ægteskab** med sin mindreaarige Forlovede uden dennes Moders Samtykke, og
4. (J. Nr. 663—1920). **Andragende fra Kærnemager Ove Hans Pedersen om Bevilling til at indgaa Ægteskab**, skønt han først fylder 20 Aar den 1. April d. A.

M a r i a n e T h o m s e n var ikke sikker paa, at man bar sig rigtigt ad ved at anbefale disse Andragender. Naar Fattigudvalget fik saadanne Andragender til Erklæring, var det egentlig kun for at udtale sig om, hvorvidt der var Udsigt til, at de paagældende vilde falde det offentlige til Byrde. Det var der maaske ikke Udsigt til her. Men naar man havde Lovbestemmelser, kom man let for langt ud ved stadig at anbefale Andragender om Dispensation fra disse.

F o r m a n d e n mente ikke, man kunde tage noget Hensyn til den omtalte Moder, da hun aldrig havde taget sig af sit Barn og derfor heller ikke med Rette kunde rejse Krav overfor Pigen. Hvis man forhindrede Ægteskabet, vilde de alligevel fortsætte Samlivet, og det vilde være langt ringere for dem. Som Forholdene laa, var det vist rigtigst at anbefale Andragendet.

K j e l d S ø r e n s e n var enig med Borgmesteren heri. Man skulde ikke modsætte sig Giftermaal, naar der ikke var tvingende Grunde derfor, og det forelaa der næppe her. Hvad det andet Andragende angik, var det ikke for tidligt, at de giftede sig, selv om Manden mauglede et Par Maaneder i 20 Aar. Naar han erkendte sin Pligt til at gifte sig med Pigen, burde man næppe hindre ham deri.

Vald. Pedersen havde intet imod, at man i det første Tilfælde nøjedes med at udtale, at Byraadet intet har at erindre derimod, i Stedet for ligefrem at anbefale det. Det andet Andragende burde i hvert Fald anbefales, for det drejede sig om et Mandfolk, der var villigt til at tage Konsekvenserne af sin Handlemaade ved at gifte sig med Pigen.

Brøndum sluttede sig til Vald. Pedersen.

Kjeld Sørensen fandt ikke Spor af Grund til at nægte Anbefaling i det første Tilfælde; for den eneste Grund til, at Andragendet forelaa for Byraadet, var Moderens Modstand, og hun fortjente ikke at kaldes Moder for Pigen.

Begge Andragender anbefaledes.

5. (J. Nr. 629—1920). Indstilling fra Hjælpekasseebestyrelsen angaaende **Forhøjelse af Maksimum for Arbejdsløshedsunderstøttelsen.**

Formanden oplæste Indstillingen, hvoraf fremgik, at Udvalget havde forhandlet med Fuldmægtig Neumann i Indenrigsministeriet og opnaaet Tilsagn om, at saafremt Byraadet og Hjælpekasseebestyrelsen kunde enes om at anbefale Maksimumtaksten forhøjet til 40 Kr., vilde Ministeriets Tilladelse hertil kunne forventes. Hjælpekasseebestyrelsen var enig om at anbefale dette for de Medlemmer af Arbejdsløshedskassen, der havde en saa høj Understøttelse, at de ved Tillægshjælpens 2 Kr. pr. Dag kunde naa hertil. Taleren erindrede om, at Byraadet havde nedsat et Udvalg til at forhandle med Hjælpekassen, og det havde derfor været rigtigst, om der fra dette Udvalg var kommet Indstilling til Byraadet. Men da Udvalget og Hjælpekasseebestyrelsen vist var enige om Spørgsmaalet, forelaa der altsaa blot en Formfejl.

V a l d. P e d e r s e n indrømmede, at der var begaaet en Fejl af Hjælpekassens Formand. Taleren meddelte nærmere om Forhandlingerne med Fuldmægtig Neumann i Indenrigsministeriet, som for at gaa med hertil havde forlangt en enstemmig Vedtagelse i Byraadet. Taleren haabede derfor, at ogsaa Konsul Petersen kunde tiltræde denne Ændring.

P. P e t e r s e n bemærkede, at disse Mennesker naturligvis kunde leve af den samme Understøttelse som de andre. Men paa den anden Side var det rimeligt, at de, der i Aarevis havde betalt noget mere til deres Understøttelseskasse, ogsaa fik nogen Fordel deraf, idet det jo var en Slags Hjælp til Selvhjælp. Da det tilmed ikke drejede sig om meget, havde Taleren lovet at gaa med dertil og vilde anbefale sin Gruppe at gøre det samme.

Indstillingen vedtoges enstemmig.
